

Oerdriften

Hoewel ik een positief ingesteld mens denk te zijn, neig ik toch ook wel een beetje tot cultuurpessimisme. Dit laatste is een eigenschap die je overigens opvallend vaak bij biologen aantreft. Ondanks de technologische vooruitgang gaat in de visie van de cultuurpessimist de wereld er in morele zin niet op vooruit. De meest notoire aanhangers van deze vorm van levensbeschouwing zijn van mening dat de steeds slimmere techniek juist leidt tot een sneller moreel verval. Lees een paar kranten of kijk naar het achtuurjournaal en je kunt moeilijk het tegendeel beweren. Ook de opkomst van sociale media leidt niet nou niet echt tot meer begrip, vrijheid en verdraagzaamheid. Weliswaar posten, delen en taggen we naar hartenlust, maar treitercampagnes, filmpjes van onthoofdingen en digitale volksgerichten dragen niet echt bij aan een hogere ethiek en een nettere beschaving. Dat de mens er in morele zin maar niet op vooruit wil gaan heeft naar mijn stellige mening te maken met de aard van het beestje. *Homo sapiens* wordt net als alle andere dieren gestuurd door oerdriften, soms ook wel 'de drie V's' genoemd: Vreten, Veiligheid en Voorplanting. Het laagje beschaving hebben we nodig omdat we als sociaal dier op complexe wijze in groepen moeten functioneren. Dat laagje is echter flinterdun en zeer kwetsbaar. Er hoeft maar wat te gebeuren of de eigen groep probeert de andere groep het leven zuur te maken.

Vanuit de gedragsbiologie beschouwd kun je stellen dat conflicten ontstaan wanneer we onze oerdriften de vrije teugel geven of juist te veel onderdrukken. In sociaal opzicht komt er trammelant wanneer de ene groep zich in relatie tot andere groepen moreel superieur gaat voelen.

Wellicht zou er daarom (nog) wat meer gevestigd moeten worden. Sportvissen is, zoals overduidelijk uit steeds meer wetenschappelijke onderzoeken blijkt, namelijk goed voor de geestelijke gezondheid. Kinderen met gedragsproblemen komen tot rust met een hengel in de hand, maar ook veteranen met een oorlogstrauma worden via een sportvishtherapie terug in de maatschappij gebracht.

Dat vissen is dus gewoon een prima manier om een paar van onze oerdriften op gecontroleerde wijze wat meer ruimte te geven. Door te vissen word je weer een met de natuur, verander je van toeschouwer in deelnemer. Maar het spelletje verbreedert ook, zorgt ervoor dat groepen met elkaar communiceren, dat er wederzijds begrip ontstaat. Alleen in ons land zijn er ruim negenhonderd hengelsportverenigingen die, georganiseerd in een zevental federaties, broederlijk samenwerken in de landelijke organisatie. Let wel, dan heb je het over een half miljoen behoorlijk relaxte burgers.

Daarnaast wil die hengelsport kennis delen, dat zit gewoon in de genen. Over vis en visserij is namelijk zoveel interessants te melden, dat we dit niet voor ons zelf willen houden. Het blad dat u zojuist heeft opengeslagen is daar een voorbeeld van. OK, de wereld verbeteren we er niet meteen mee, maar door met enthousiasme kennis te verspreiden hopen we in elk geval wat meer begrip voor elkaar én onze omgeving te kweken.

Marco Kraal, Hoofdredacteur